

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Το εμπορικό δίκαιο διακρίνεται σε:

- **Δίκαιο των προσωπικών εταιρειών**
- **Δίκαιο των κεφαλαιουχικών εταιρειών**

Προσωπικές εταιρείες: οι εταιρείες στις οποίες λαμβάνεται υπόψη το προσωπικό στοιχείο, τα πρόσωπα των εταίρων.

Κεφαλαιουχικές εταιρείες: εκείνες στις οποίες λαμβάνεται υπόψη το στοιχείο των κεφαλαίων, το μέγεθος των εισφορών των εταίρων.

Οι Προσωπικές Εταιρείες διακρίνονται:

- Α) Στις **Αστικές Προσωπικές Εταιρείες χωρίς νομική προσωπικότητα, (741 ΑΚ)** *«Με τη σύμβαση της εταιρείας, δύο ή περισσότεροι έχουν αμοιβαίως υποχρέωση να επιδιώκουν με κοινές εισφορές, κοινό σκοπό και ιδίως οικονομικό»*
και οι οποίες καθίστανται αυτόνομα υποκείμενα δικαίου, **αν αποκτήσουν νομική προσωπικότητα (784 ΑΚ)**
«Η εταιρεία ...αν επιδιώκει οικονομικό σκοπό, αποκτά νομική προσωπικότητα, εφόσον τηρηθούν οι όροι της δημοσιότητας που ο νόμος τάσσει για το σκοπό αυτό στις ομόρρυθμες εμπορικές εταιρείες».
- Β) Στις **Εμπορικές Προσωπικές Εταιρίες**, οι οποίες έχουν εμπορικό σκοπό (άρθ. 249 επ. Ν 4072/2012).

Βασικές αρχές που ισχύουν σε όλες τις προσωπικές εταιρίες

- 1) Είναι σχέση εμπιστοσύνης με έντονα προσωπικά στοιχεία.**
- 2) Απόρροια της σχέσης εμπιστοσύνης είναι η υποχρέωση πίστεως των εταίρων έναντι των άλλων εταίρων και της εταιρίας (διαφύλαξη συμφερόντων).**
- 3) Επιτρέπεται η ελεύθερη διαμόρφωση των προς τα έξω σχέσεων των εταίρων .**

Βασικές αρχές που ισχύουν σε όλες τις προσωπικές εταιρίες (β)

- 4) **Αρχή της αυτοδιαχείρισης** (μόνο οι εταίροι έχουν την εξουσία για την διαχείριση κα εκπροσώπηση της εταιρείας)
- 5) **Αρχή της ισότητας** στις σχέσεις μεταξύ των εταίρων (ισότητας ως προς τα εταιρικά δικαιώματα).
- 6) **Δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής συμπληρωματικών εισφορών, χωρίς τη συναίνεση των εταίρων.**

Πλεονεκτήματα Προσωπικών Εταιρειών

Πλεονεκτήματα :

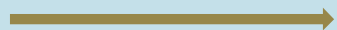
- ▣ Ταχεία και άμεση λήψη αποφάσεων, όσον αφορά την δραστηριότητα της εταιρείας
- ▣ Εύκολη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς και του οικονομικού περιβάλλοντος γενικότερα.
- ▣ Ευκολότερη μεταβολή του αντικειμένου δραστηριότητας της εταιρείας χωρίς ιδιαίτερα σοβαρές οικονομικές συνέπειες (ευελιξία).

Μειονεκτήματα Προσωπικών Εταιρειών

Μειονεκτήματα:

- ▣ Μεγαλύτερη ευθύνη των εταίρων.
- ▣ Πιθανή διαφωνία των εταίρων μεταξύ τους.
- ▣ Περιορισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα.
- ▣ Περιορισμένη ζωή (θάνατος, ανικανότητα, πτώχευση μπορεί να επιφέρουν τη λύση της εταιρείας).

Βασικές διαφορές Προσωπικών και Κεφαλαιουχικών εταιριών

- ▣ Στις Προσωπικές Εταιρείες χωρίς νομική προσωπικότητα (741 ΑΚ):
 - Η Προσωπικότητα των εταίρων είναι ουσιώδες στοιχείο του καταστατικού για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού,
 - ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ: η μεταβίβαση εταιρικής συμμετοχής, είσοδος/εξόδου εταίρου
 - ΛΥΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ: με θάνατο, η πτώχευση και απαγόρευση ενός εταίρου
- ▣ Στις Προσωπικές Εμπορικές Εταιρίες με νομική προσωπικότητα:
 - Δικαίωμα εισόδου και εξόδου των εταίρων,
 - Γεγονότα που αναφέρονται στο πρόσωπο του εταίρου δε λύουν την εταιρία
 - Υφίσταται η προσωπική ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη.

Βασικές διαφορές Προσωπικών και Κεφαλαιουχικών εταιριών

▣ Στις Κεφαλαιουχικές Εταιρίες

- ➡ Υπάρχουν όργανα διοίκησης
- ➡ Μέτοχοι/εταίροι δεν έχουν δικαίωμα/υποχρέωση στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων
- ➡ Το πρόσωπο των μετόχων/εταίρων είναι αδιάφορο για την υπόσταση της εταιρίας, και για το λόγο αυτό δύναται η μεταβίβαση της εταιρικής ιδιότητας
- ➡ Δεν επηρεάζει την εταιρεία ο θάνατος, η πτώχευση και η απαγόρευση ενός εταίρου
- ➡ Οι μέτοχοι/εταίροι δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας,
- ➡ Δεν καταβάλουν προσωπική εργασία (καταβάλουν κεφάλαιο)
- ➡ Η προσωπικότητα τους δεν υπολογίζεται στην επίτευξη του αναλαμβανόμενου σκοπού.

ΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Γενικά:

- ▣ Η αστική εταιρία είναι ένωση προσώπων με κλειστό και μικρό αριθμό εταίρων που βασίζεται σε σύμβαση με σκοπό την επιδίωξη ενός κοινού σκοπού, ιδίως οικονομικού, με τη συμβολή όλων των εταίρων (ΑΚ 741).

Γνωρίσματα Αστικής εταιρείας:

- ▣ **Συστήνεται με άτυπη σύμβαση. Δεν υπάρχει μονοπρόσωπη αστική εταιρία.**
- ▣ **Έχει άκρως προσωποπαγής χαρακτήρας.** Προϋποθέτει την ύπαρξη και τη σύμπραξη όλων των εταίρων για την επίτευξη του **κοινού σκοπού**.
- ▣ Ο σκοπός μπορεί να είναι οικονομικός ή ιδεολογικός, αλλά όχι εμπορικός, αφού τότε δεν θα ρυθμιζόταν στον αστικό κώδικα. **Αν όμως ασκεί εμπορική δραστηριότητα, η αστική εταιρία καθίσταται ομόρρυθμη εταιρία.**
- ▣ Ο κοινός σκοπός είναι υποχρεωτικός, ενώ δεν είναι απαραίτητο γνώρισμα της εταιρίας η ύπαρξη περιουσίας, ούτε η επιδίωξη κερδοσκοπικού σκοπού.
- ▣ Από το νόμο έχει συμβατική μορφή. Ικανοποίηση δραστηριοτήτων οικονομικού - όχι εμπορικού - σκοπού Π.χ. οι εταιρίες ελεύθερων επαγγελματιών (δικηγόρων, ιατρών κ.λπ., αγροτών και μικρεμπόρων).

Η σύσταση της Αστικής εταιρείας

- ▣ **Προϋποθέτει:** σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων (φυσικά ή νομικά), στην οποία καθορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εταίρων.
- ▣ **Απαιτείται:** συμφωνία των συμβαλλόμενων σε βασικά ζητήματα, όπως ο εταιρικός σκοπός, η επωνυμία.
- ▣ **Αντικείμενο σύμβασης:** η υποχρέωση που αναλαμβάνουν αμοιβαία οι εταίροι να επιδιώξουν κοινό σκοπό, ιδίως οικονομικό, με την καταβολή κοινών εισφορών.
- ▣ **Εισφορές:** οι εταίροι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να καταβάλουν εισφορές, όπως χρήματα, και άυλα αγαθά, όπως εισφορά σήματος, εργασία κ.α.

Η σύσταση της Αστικής εταιρείας

- ▣ Τύπος: Δεν προβλέπεται συστατικός τύπος για τη σύναψη της εταιρικής σύμβασης (άτυπη σύμβαση).
- ▣ Δημοσιότητα: Δεν προβλέπονται διατυπώσεις δημοσιότητας για τη σύσταση αστικής εταιρίας
- ▣ Όμως: Για τη σύσταση αστικής εταιρίας με νομική προσωπικότητα θα πρέπει να τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπονται για Ο.Ε. ή Ε.Ε.

Λειτουργία της Αστικής Εταιρίας

- ▣ Ο ΑΚ και η Εταιρική σύμβαση αποτελούν την πηγή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των εταίρων.
- ▣ Νομική θέση του εταίρου: προσδιορίζεται από την εταιρική σύμβαση και το νόμο και αποτελεί **έννομη σχέση** (μεταξύ εταίρων/ εταίρων και εταιρίας) και **γενικό δικαίωμα** (προκύπτουν επιμέρους δικαιώματα και υποχρεώσεις).
- ▣ Η έκταση των εταιρικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων διέπεται από την **αρχή της ισότητας των εταίρων**,
- ▣ Επιπρόσθετα υφίσταται η **αρχή της ίσης μεταχείρισης των εταίρων** (χωρίς τη συναίνεση του εταίρου αυτός δεν μπορεί να τεθεί σε δυσμενέστερη μοίρα από τους άλλους εταίρους).

Λειτουργία της Αστικής Εταιρίας

Υποχρεώσεις εταίρων (1)

- ▣ Βασική υποχρέωση του εταίρου είναι η **συμβολή στην επίτευξη του εταιρικού σκοπού** (ΑΚ 741)
- ▣ Η υποχρέωση για καταβολή εισφοράς: Σε περίπτωση αδυναμίας του εταίρου να καταβάλει την εισφορά του, και γενικότερα να εκπληρώσει τις εταιρικές του υποχρεώσεις, οποιοσδήποτε άλλος εταίρος μπορεί να καταγγείλει την εταιρία (ΑΚ 743) και σε περίπτωση υπαιτιότητας, να απαιτήσει και αποζημίωση (ΑΚ 770). Επίσης, με τις προϋποθέσεις της ΑΚ 771, ο εταίρος που υπαίτια δεν κατέβαλε την εισφορά του, μπορεί να αποκλεισθεί από την εταιρία.

Λειτουργία της Αστικής Εταιρίας

Υποχρεώσεις εταίρων (2)

- ▣ **Η υποχρέωση πίστης:** Οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να διαφυλάσσουν τα συμφέροντα της εταιρίας και των συνεταίρων τους και να παραλείπουν ενέργειες που μπορεί να παραβιάσει τα συμφέροντα αυτά (ΑΚ 741,747)
 υποχρέωση αποζημίωσης.
- ▣ **Υποχρέωση διαχείρισης και εκπροσώπησης** (αποτελεί και δικαίωμα και στα δικαιώματα αναλύεται)

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ:

Δικαιώματα Διοικήσεως

- ▣ **Δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης:** Περιλαμβάνει το σύνολο των δραστηριοτήτων για την επιδίωξη του κοινού σκοπού.
 - ➔ **Διαχειριστές: μόνο εταίροι,** λόγω της προσωπικής ευθύνης που φέρουν για τα χρέη
- ▣ **το δικαίωμα ψήφου:** Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να συμπράττει στη λήψη των εταιρικών αποφάσεων με την άσκηση του δικαιώματος ψήφου (ΑΚ 281).
- ▣ **το δικαίωμα πληροφόρησης.** Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα να ενημερώνεται αυτοπροσώπως για τις εταιρικές υποθέσεις, να εξετάζει βιβλία και έγγραφα και να καταρτίζει περίληψη της περιουσιακής κατάστασης της εταιρίας (ΑΚ 755).

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΩΝ:

Περιουσιακά δικαιώματα

- ▣ **Συμμετοχή στα κέρδη και τις ζημίες:** Στις εταιρίες που έχουν εταιρικό ή εμπορικό σκοπό οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημίες κατά ίσα μέρη, ανεξάρτητα από το μέγεθος της εισφοράς τους, εκτός αν προβλέπεται άλλη ρύθμιση στην εταιρική σύμβαση (ΑΚ 763).
- ▣ **Δικαίωμα απολήψεων** (δεν προβλέπεται στο νόμο, δικαίωμα εκ καταστατικού). Το δικαίωμα αυτό έχει σκοπό την κάλυψη των βιοτικών αναγκών των εταίρων.
- ▣ **Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθαρίσεως.** Μετά και την περάτωση της εκκαθαρίσεως οι εταίροι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο απομένον προϊόν εκκαθαρίσεως κατά λόγο της μερίδας τους στα κέρδη (ΑΚ 782).

Μεταβολές που επηρεάζουν την υπόσταση της εταιρείας

- ▣ Ο θάνατος, η πτώχευση, η υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση επιφέρουν τη **λύση της εταιρίας**,
- ▣ Δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση της εταιρικής συμμετοχής, ούτε η είσοδος νέου εταίρου ή η έξοδος παλαιού.
- ▣ Μόνο με λύση και εκκαθάριση της εταιρίας και **σύσταση νέας με άλλη σύνθεση** θα μπορούσε πρακτικά να επιφέρει **μεταβολή στα πρόσωπα των εταίρων**.
- ▣ Τα παραπάνω δεν είναι αναγκαστικό δίκαιο, οπότε αντίθετη συμφωνία των εταίρων είναι ισχυρή.

Λύση

Η εταιρία λύεται με:

- ▣ Την **πάροδο του χρόνου** (ΑΚ 765). Η εκκαθάριση άρχεται αυτοδικαίως. Αν μετά την παρέλευση του χρόνου διαρκείας δεν αρχίσει η εκκαθάριση, λογίζεται ότι η εταιρία συνεχίζεται για αόριστο χρονικό διάστημα (ΑΚ 769).
- ▣ Την **επίτευξη ή αδυναμία πραγματοποίησης του εταιρικού σκοπού** (ΑΚ 772). Αυτό κρίνεται αντικειμενικά ή/και με την έκδοση αναγνωριστικής δικαστικής απόφασης.
- ▣ Την **υποβολή του εταίρου σε δικαστική συμπαράσταση ή πτώχευση**, εκτός αν έχει συμφωνηθεί η συνέχισή της μεταξύ των υπολοίπων (ΑΚ 775-αναγκαστικό δίκαιο). Η λύση επέρχεται αυτοδικαίως με τη δημοσίευση της απόφασης.

Λύση (β)

Η εταιρία λύεται με:

▣ Το θάνατος εταίρου (ΑΚ 773).

Με την ΑΚ 773, επιτρέπεται η δυνατότητα συνέχισης της εταιρίας μεταξύ των επιζώντων εταίρων εφόσον έχει συμφωνηθεί έτσι.

▣ Καταγγελία. Πρόκειται για μονομερήs ενέργεια, η οποία απευθύνεται προς όλους τους εταίρους. Δεν υπόκειται σε τύπο ή δημοσιότητα, ακόμα και όταν πρόκειται για ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία.

▣ Πτώχευση αστικής εταιρίας με νομική προσωπικότητα. Αντίθετα με την πτώχευση ΟΕ και ΕΕ, η πτώχευση της αστικής εταιρίας δεν επιφέρει και συμπτώχευση των εταίρων της (άρθρο 7 § 4 εδ. 2 ΠτωχΚ).

Εκκαθάριση Αστικής εταιρίας

- ▣ Η **εκκαθάριση** ακολουθεί τη λύση(ΑΚ 777).

Σκοπός: η ρευστοποίηση της περιουσίας της εταιρίας, για να εξοφληθούν πρώτα τα εταιρικά χρέη και να αποδοθούν οι εισφορές και μετά να διανεμηθεί στους εταίρους το προϊόν της εκκαθάρισης.

- ▣ Εφόσον στο καταστατικό δεν προβλέπεται διαφορετικά, η εκκαθάριση ασκείται από κοινού από όλους τους εταίρους (ΑΚ 778 εδ. 1).
- ▣ Τέλος στις αστικές εταιρίες με νομική προσωπικότητα εφαρμόζεται για την εκκαθάριση η διάταξη του άρθρου 268 του νόμου 4072/2012 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ΑΚ.